

WPROWADZENIE

Współczesna edukacja znajduje się w punkcie zwrotnym, w którym spotykają się dynamiczne przemiany technologiczne, społeczne i kulturowe. Szczególnego znaczenia nabiera dziś rozwój sztucznej inteligencji, który nie tylko redefiniuje sposoby pozyskiwania i przetwarzania wiedzy, lecz także stawia fundamentalne pytania o rolę szkoły, nauczyciela i ucznia w świecie przyszłości.

Monografia *Edukacja jutra. Nowe impulsy w kształceniu i wychowaniu* stanowi próbę wieloaspektowego spojrzenia na te przemiany, ukazując zarówno ich potencjał, jak i związane z nimi dylematy. Zgromadzone w niniejszym tomie opracowania podejmują refleksję nad kondycją współczesnej oświaty, wskazując na dylematy pomiędzy tradycyjną wizją edukacji a koniecznością adaptacji do zmieniającej się rzeczywistości. Już w pierwszej części autorzy stawiają pytania o kierunki rozwoju systemu edukacji, jego zdolność do reagowania na wyzwania wielokulturowości, a także o znaczenie synergii środowisk wychowawczych i troski o dobrostan psychiczny dzieci i młodzieży. Refleksje te tworzą fundament dla dalszych analiz, ukazujących edukację jako proces osadzony w szerokim kontekście społecznym i aksjologicznym.

Kolejne części monografii koncentrują się na współczesnej dydaktyce oraz przemianach zachodzących w praktyce nauczania. Autorzy podejmują zagadnienia związane z personalizacją kształcenia, rolą nowych metod i narzędzi dydaktycznych, a także z wpływem technologii cyfrowych na proces edukacyjny. Szczególne miejsce zajmuje tu problem wykorzystania sztucznej inteligencji – zarówno jako wsparcia dla nauczyciela i ucznia, jak i potencjalnego źródła zagrożeń wymagających krytycznej refleksji. Istotnym obszarem rozważań jest również edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, w której już dziś ujawniają się konsekwencje cyfrowej transformacji. Autorzy zwracają uwagę na potrzebę świadomego wprowadzania nowych technologii do pracy z najmłodszymi, uwzględniając ich rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny. Równolegle analizowane są wyzwania stojące przed szkolnictwem wyższym, w tym kwestie cyberbezpieczeństwa, motywacji studentów oraz zastosowania sztucznej inteligencji w środowiskach e-learningowych.

Monografia podejmuje także szereg problemów wykraczających poza tradycyjnie rozumianą dydaktykę, ukazując edukację jako przestrzeń oddziaływań wychowawczych, terapeutycznych i społecznych. Poruszane są zagadnienia związane z profilaktyką uzależnień, rolą instytucji kultury czy znaczeniem alternatywnych form wsparcia rozwoju uczniów. Tak szerokie ujęcie tematu podkreśla interdyscyplinarny charakter współczesnej edukacji oraz konieczność współpracy różnych

środowisk. Oddawana do rąk Czytelnika publikacja jest zatem nie tylko przeglądem aktualnych badań i koncepcji, lecz także zaproszeniem do pogłębionej refleksji nad przyszłością edukacji w epoce sztucznej inteligencji. Autorzy wskazują, że kluczowym wyzwaniem staje się dziś nie tyle sama obecność nowych technologii, ile umiejętność ich odpowiedzialnego i świadomego wykorzystania w służbie rozwoju człowieka. W tym kontekście edukacja jutra jawi się jako przestrzeń dialogu między tradycją a innowacją, wiedzą a mądrością, technologią a humanistycznymi wartościami.

*Danuta Morańska
Piotr Oleśniewicz*